

Gemeente Aalsmeer

COLLEGEVOORSTEL

Zaaknummer: Z24-131497

Openbaarheid: Ja

Raad: Besluitvorming middels kadernota 2026

Afgestemd met portefeuillehouder via

staf / mail datum: 24 februari 2025

Portefeuillehouder: Wethouder ing. S.A.S.
Spaargaren

Behandelend ambtenaar:

S. van Leeuwen

06-18989772

s.van.leeuwen@amstelveen.nl

Werk & Inkomen

Onderwerp

Toekomst bestendig maken van de algemene begraafplaats met een Natuurlijk Begraafpark.

Besluit

Het college van burgemeester en wethouders besluit:

1. De Aalsmeerse begraafplaats toekomstbestendig te maken door natuurlijk begraven aan te bieden;
2. Bij de kadernota 2026 toestemming te vragen om een Natuurlijk Begraafpark te realiseren en akkoord te gaan met een investering van € 280.000 en zowel de structurele als de incidentele kosten te dekken uit de hogere inkomsten.

Samenvatting

Inleiding

Landelijk is de trend dat er steeds minder wordt begraven. Hoewel er nu nog geen daling van het aantal begrafenissen te zien is op de algemene begraafplaats van Aalsmeer, is het wel zaak op de toekomst voorbereid te zijn. In 2024 werd ongeveer 30% van alle overledenen begraven. De overige 70% van de bevolking wil dus worden gecremeerd¹.

De gemeente is verplicht om tenminste één gemeentelijke begraafplaats te beheren. Om de kosten zoveel mogelijk te dekken is het van belang een alternatief te bieden op traditioneel begraven (dat in omvang af zal nemen) en een nieuwe doelgroep te bereiken. Als de begraafplaats niet aan kan sluiten bij de huidige en toekomstige behoeften van klanten dan zullen de kosten voor het terreinonderhoud dusdanig oplopen dat exploitatie een groot vraagstuk wordt. Hierbij een concreet voorstel om deze situatie voor te zijn.

Middels de Programmabegroting 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd over bovenstaande ontwikkeling en ons onderzoek naar het toekomstbestendig maken van de begraafplaats. Middels de kadernota 2026 doen wij een aanmelding voor de realisatie van een Natuurlijk Begraafpark.

Wat is natuurlijk begraven?

Duurzaamheid is een onderwerp dat ook in de uitvaartbranche een plek opeist. Dit maakt het concept van natuurlijk begraven interessant. Deze vorm van begraven houdt in: de overledene wordt in een kist van natuurlijk materiaal begraven en de grafmarkering bestaat enkel uit een boomschijf (en dus geen stenen grafmonument). Het is een onderhoudsarm graf waarvan alle materialen na verloop van tijd opgaan in de natuur. Een andere motivatie om te kiezen voor natuurlijk begraven is dat nabestaanden worden ontlast van onderhoud en kosten. Vaak komen mensen bij leven hun eigen graf uitkiezen en kopen op dat moment de plek voor 50 jaar. Volgens experts is 50 jaar de minimale duur die moet worden geboden bij natuurlijk begraven. Natuurlijk begraven zoals hier beschreven is

¹ Landelijke vereniging van crematoria www.lvc-online.nl (cremeren in nl aantallen)

niet gelijk aan begraven op particuliere natuurbegraafplaatsen: daar geldt eeuwigdurende grafrust, hetgeen op een gemeentelijke begraafplaats niet mogelijk is.

Natuurlijk Begraafpark

Het aanbieden van een natuurlijke manier van begraven blijkt zeer aantrekkelijk. Het voorziet in een behoefte en zorgt voor een nieuwe inkomstenbron. Daarbij komt dat ten zuidoosten van de begraafplaats 1,5 hectare grasland ligt dat in bezit is van de gemeente en al bestemming begraafplaats heeft. Dit grasland ligt al geruime tijd braak en is enkel via de ingang van de begraafplaats toegankelijk. Deze plek is uitermate geschikt voor natuurlijk begraven, waarbij we de naam Natuurlijk Begraafpark introduceren. Hier kunnen overledenen op een natuurlijke manier worden begraven of een asurn worden bijzet. Op dit Natuurlijk Begraafpark bieden we ook de mogelijkheid voor het begraven van (gecremeerde) dieren. Het aantal huishoudens dat een huisdier bezit stijgt. Bijna 25% van de huishoudens heeft een kat en circa 20% heeft een hond². We zien dat de wens van het meebegraven van een huisdier met het 'baasje' zich steeds vaker voordoet. Daarom bieden we een plek voor een gecremeerd huisdier op het Natuurlijk Begraafpark. De mogelijkheid voor het bijzetten van de asurn van dieren is schaars en het is dan ook de verwachting dat we hier een nieuwe doelgroep mee aanspreken. Dierencrematoria zijn overigens wel in de regio gevestigd.

Doel

De gemeentelijke begraafplaats Aalsmeer toekomstbestendig maken door een nieuwe doelgroep aan te spreken en een nieuwe inkomstenbron te genereren.

We verwachten een nieuwe doelgroep aan te spreken vanuit onze eigen gemeente maar ook daarbuiten. In de regio is er geen Natuurlijk Begraafpark in de grootte zoals wij dit kunnen bieden. Door de grootte van het grasland (1,5 hectare) komt het gevoel van in de natuur zijn tot zijn recht. In de regio bieden Zorgvlied (Amstelveen) en Zwaanshoek een vorm van natuurlijk begraven. Wij verwachten dat dit geen belemmering voor ons aanbod zal zijn omdat de ervaring bij andere gemeenten is dat graven snel verkocht worden. Elke begraafplaats die natuurlijk begraven is gaan aanbieden geeft aan dat er wordt voorzien in een behoefte en het een succes is.

Prestatie

Het opleveren van een Natuurlijk Begraafpark binnen het beheer van de algemene begraafplaats.

Voorgeschiedenis en context

Zie inleiding.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

Marktontwikkelingen in de uitvaartbranche en ervaringen van andere (natuur)begraafplaatsen zoals Zorgvlied, Gooise Meren, Hilversum, Arnhem en Rheden. Zij geven aan dat de doelgroep zich niet beperkt tot inwoners van hun eigen gemeenten maar ook klanten uit andere provincies een graf reserveren.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

De gemeente is verplicht om ten minste één gemeentelijke begraafplaats te beheren. Als er geen actie wordt ondernomen om de begraafplaats toekomstbestendig te maken, zal naar verwachting exploitatie een groter vraagstuk worden.

Participatie

Er is input gevraagd aan uitvaartondernemers die vaak als klant op begraafplaats Aalsmeer zijn en zij staan zeer positief tegenover dit voorstel. Ook zijn bezoeken gebracht aan andere natuurlijke begraafplaatsen en is er informatie ingewonnen bij experts op het gebied van (natuurlijk) begraven.

² www.licg.nl (Coronacrisis zorgt voor piek in huisdierbezit)

Kantttekeningen en risico's

Het faciliteren van informatiegesprekken en bijeenkomsten over natuurlijk begraven is essentieel om een nieuwe klantengroep te bereiken. Om potentiële klanten op de locatie te laten komen, is inzet van goede communicatie door opgeleide medewerkers belangrijk. Als geïnteresseerden eenmaal een goed beeld hebben van de opties en de kosten vooraf, zal de verkoop van graven naar verwachting een vast onderdeel van de exploitatie van de algemene begraafplaats worden.

De mogelijkheid om het park gefaseerd op te leveren om eventueel financieel risico te verkleinen is onderzocht en blijkt niet mogelijk. Juist door de grootte van het Natuurlijk Begraafpark komt het gevoel van in de natuur zijn tot zijn recht. Het is niet mogelijk om dit te creëren als er maar een klein deel gereed wordt gemaakt. Ook worden de kosten hoger als de werkzaamheden meerdere keren moeten worden verricht. Op basis van ervaringen van andere begraafplaatsen kan de prognose worden gemaakt dat de graven met zo'n vijf jaar volledig uitgegeven kunnen zijn.

Financiën

De verwachting is dat er een nieuwe doelgroep wordt aangesproken naast de huidige klantengroep. Natuurlijk begraven komt niet in plaats van traditioneel begraven. Met deze uitbreiding bieden we een vollediger aanbod waardoor we meer klanten en meer inkomsten verwachten. Daarnaast zal het bijzetten van asurnen van huisdieren een extra inkomstenbron zijn.

In het Natuurlijk Begraafpark is ruimte voor 510 graven, 400 urnen en zo'n 80 urnen van dieren. Alle graven worden algemene graven met een grafduur van 50 jaar en de prijzen zijn marktconform. Na 50 jaar worden de graven geruimd en is er opnieuw plek waardoor de inkomsten blijvend kunnen zijn. De verwachting is dat klanten bij leven hun eigen graf uitkiezen. Op het moment van uitkiezen betalen zij grafrechten en reserveren zij het graf voor 50 jaar. De kosten van de begrafenis worden betaald op het moment van begraven, wat dus wellicht een aantal jaar later kan zijn. Ook is het mogelijk dat nabestaanden het graf voor de overledene uitkiezen, dan worden zowel de kosten voor de grafrechten als de begrafenis tegelijkertijd betaald.

Om het terrein geschikt te maken voor natuurlijk begraven en in te richten is een investering nodig van € 280.000 inclusief btw. De bijbehorende kapitaallasten bedragen € 13.000 per jaar. Daarnaast moet een loopkoets worden aangeschaft voor € 11.000. De bijbehorende kapitaallasten zijn € 1.100.

De jaarlijkse grafrechten leveren bij volledige uitgifte van graven € 74.000 per jaar op. Deze uitgifte gaat gefaseerd. Eerst zetten we in op communicatie en informeren we klanten en uitvaartondernemers over de mogelijkheid van natuurlijk begraven in Aalsmeer. Op basis van de ervaring bij andere natuurlijke begraafplaatsen, kan de prognose worden gemaakt dat de beschikbare graven met zo'n vijf jaar volledig uitgegeven kunnen zijn.

Voor het beheren van de begraafplaats is een kleine uitbreiding van 0,25 vte schaal 7 aan personeel nodig (denk aan: informatiegesprekken, uitzoeken van graven, graven delven, voorlopen bij begravenissen en grafadministratie). Het onderhoud kan worden uitgevoerd binnen de bestaande formatie. Voor communicatie en PR is € 3.000 per jaar nodig.

Structureel	tarief*	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030	B2031	B2032	B2033	B2034
Inkomsten grafrechten											
510 graven	5.500				11.000	22.000	33.000	56.000	56.000	56.000	56.000
400 urnen	2.000				3.000	6.000	9.000	16.000	16.000	16.000	16.000
80 urnen dieren	1.250				400	800	1.200	1.600	2.000	2.000	2.000
Totaal inkomsten		0	0	0	14.400	28.800	43.200	73.600	74.000	74.000	74.000
Uitgaven											
Personeel 0,25 vte schaal 7				24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000
Kapitaallasten				24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000	24.000
Communicatie				3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal uitgaven		0	0	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000	51.000
Saldo structureel		0	0	-51.000	-36.600	-22.200	-7.800	22.600	23.000	23.000	23.000

Er zijn eenmalige kosten voor de boomschijven van € 24.000. Voor het ontwerp en een nieuwe verordening is in 2025 € 19.000 nodig.

Incidenteel	tarief*	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030	B2031	B2032
Inkomsten									
510 begrafenissen	1.125			29.000	29.000	29.000	29.000	29.000	29.000
400 urnen begraven	500			23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
80 urnen dieren begraven	250			5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal inkomsten		0	0	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000
Incidentele uitgaven									
Ontwerp		16.000							
Extern advies verordening		3.000							
Boomschijven	85			4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal uitgaven		19.000	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000

Het totale incidentele saldo wordt gestort in de egalisatievoorziening begraafplaats en hieruit kan vervolgens jaarlijks 1/50^e deel vrijvallen.

	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030	B2031	B2032	B2032	B2032
Saldo structureel	0	0	-51.000	-36.600	-22.200	-7.800	22.600	23.000	23.000	23.000
Saldo incidenteel	-19.000	0	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Totaal saldo	-19.000	0	2.000	16.400	30.800	45.200	75.600	76.000	76.000	76.000
Storting in egalisatievoorziening	0	0	2.000	16.400	30.800	45.200	75.600	76.000	76.000	76.000
Vrijval egalisatievoorziening	19.000	0	0	1.000	2.000	3.000	4.000	5.000	6.000	7.000
Totaal saldo begroting	0	0	0	1.000	2.000	3.000	4.000	5.000	6.000	7.000

B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032	B2032
23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000	0	0	0
76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	23.000	23.000	23.000
76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	23.000	23.000	23.000
8.000	9.000	10.000	11.000	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000	17.000	18.000	19.000	20.000	20.000
8.000	9.000	10.000	11.000	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000	17.000	18.000	19.000	20.000	20.000

Bij de kadernota 2026 wordt toestemming gevraagd om een Natuurlijk Begraafpark te realiseren en akkoord te gaan met een investering van € 280.000 en zowel de structurele als de incidentele kosten te dekken uit de hogere inkomsten.

Vervolgstappen*Uitvoering en procesplanning*

Middels een aanmelding bij de kadernota 2026 budget vragen	Juli 2025
Start realiseren Natuurlijk Begraafpark	Januari 2026
Verwachting Natuurlijk Begraafpark gereed	Uiterlijk Q4 2026

Evaluatie

1. Middels de P&C-cyclus wordt er gemonitord wat de inkomsten voor het Natuurlijk Begraafpark bedragen.
2. Twee jaar na gereedheid van het Natuurlijk Begraafpark wordt geïnventariseerd bij klanten en uitvaartondernemers wat de ervaringen zijn met het Natuurlijk Begraafpark.

Duurzaamheidsaspecten

Natuurlijk begraven is een ultiem voorbeeld van duurzaamheid. Volgens de Landelijke Organisatie Begraafplaatsen is natuurlijk begraven de meest duurzame manier van bestemming van overledenen.

Bijlagen

1. Plattegrond begraafplaats Aalsmeer
2. Ontwerp Natuurlijk Begraafpark
3. Sfeerimpressies
4. Onderbouwing kosten Natuurlijk Begraafpark

Behandeld in B&W-vergadering

18 MRT 2025, nr 5

Besluit B&W

Conform advies

